

PRAKTICKÉ DOPADY NOVELY ZÁKONA Č. 159/1999 SB. NA ČINNOST CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ

MARTINA DOLEŽALOVÁ, STANISLAVA PACHROVÁ

Abstract: **Practical Implications of the Amendment to the Act No. 159/1999 Coll. to Activities of Tour Operators**

A process of legislative changes in the area related to activities of tour operators which proceeds in the last few years, could be seen as a legal phenomenon of the Czech Republic. This article is based on literature search, also on information from working groups meetings, professional associations statements and various discussions in the Chamber of Deputies. The article analyzes the process of amending laws which are crucial for establishment and operation of tour operators and travel agencies. The process of amendment to Act No. 159/1999 Coll. caused a crisis situation in September 2015 – a lot of tour operators were prevented from their activities. Practical implications of this legislative chaos are exemplified on a sample of 717 Czech tour operators. At these tour operators, the length of their insurance contracts (insurance in case of bankruptcy of a tour operator) was researched in autumn 2014. A total number of 67 tour operators can be considered as critically endangered. These tour operators are especially from the Moravian-Silesian Region and from Prague.

Key words: Act No. 159/1999 Coll., tour operator, amendment, insurance of tour operators

Klíčová slova: zákon č. 159/1999 Sb., cestovní kancelář, novelizace, pojištění cestovních kanceláří

DOI: 10.14712/23366478.2016.38

Cestovní kanceláře patří mezi významné podniky organizovaného cestovního ruchu. Jejich historie spadá do poloviny 19. století a je spojována především se jménem Thomase Cooka. Tento Angličan v době, kdy uspořádal první zájezd z Derby do Rugby, ani později v roce 1855, kdy zrealizoval první zahraniční zájezd do Paříže,¹ jistě netušil, do jak neřešitelné situace se dostanou jeho následovníci provozující cestovní kanceláře na území České republiky v 21. století.

Cestovní ruch je možné charakterizovat jako multidisciplinární odvětví národního hospodářství. Jeho produktem jsou služby, které jsou spotřebovávány nejen účastníky cestovního ruchu, ale i místními obyvateli, kteří žijí v dané destinaci cestovního ruchu. Hovořit tak v souvislosti s cestovním ruchem o zákonech je téma velmi obsáhlé, neboť právě díky šíři působení tohoto odvětví je v něm z právního hlediska zahrnuto velké množství právních předpisů. Setkáme se zde mimo jiné např. s problematikou zákonů a nařízení o dopravě, devizovým zákonem, zákonem o zdravotních službách a dalšími.

¹ DROBNÁ, D. – MORÁVKOVÁ, E.: *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. Praha, 2004, s. 174.

Petráš² v úvodu své knihy *Právo a cestovní ruch* uvádí, že „*právní řešení cestovního ruchu je nemalým teoretickým i praktickým oříškem*“, čemuž nasvědčuje skutečnost, že v obecných právních příručkách a publikacích bývá problematice cestovního ruchu věnována jen minimální pozornost a tématu *právo × cestovní ruch* se zatím věnuje velmi málo právníků.

Jak uvádí Palatková,³ také samotné podnikání v oblasti cestovních kanceláří (dále CK) a cestovních agentur (dále CA) upravuje celá řada zákonů. Tyto zákony by se podle významu, přímého a v zásadě i jedinečného vlivu na podniky cestovního ruchu daly významově rozčlenit na obecně platné zákony, zákony s podstatnějším významem pro podnikání cestovních kanceláří a na zákony se zásadním významem pro založení a provoz CK a CA.

Zásadním zákonem pro podnikání CK a CA je zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů. V září roku 2015 prošla několik let připravovaná novela tohoto zákona schvalovacím procesem Poslanecké sněmovny České republiky (dále ČR). S navrhovanou novelou po celou dobu jejího vzniku nesouhlasila nejen velká část odborné a profesní veřejnosti, ale především pojišťovny, nabízející zákonné pojištění cestovních kanceláří proti úpadku, které z tohoto zákona vychází. Schválení novely ve třetím čtení Poslanecké sněmovny způsobilo totální kolaps v podnikání cestovních kanceláří, neboť pojišťovny od 16. 9. 2015 přestaly prodlužovat pojistné smlouvy cestovním kancelářím, případně jim odmítly vydat nové pojištění proti úpadku CK. V této souvislosti někteří hovořili o tom, že se cestovní kanceláře staly „rukojmími“ sedmi pojišťoven, které mají oprávnění produkt pojištění proti úpadku CK na území ČR nabízet. Faktem ovšem je, že zástupci pojišťoven svůj nesouhlas s navrhovanou novelou zákona č. 159/1999 Sb. opakovaně sdělovali a upozorňovali i na tu možnost, že produkt pojištění CK po přijetí novelizovaného zákona přestanou nabízet, k čemuž v podstatě po datu jeho schválení 16. 9. 2015 došlo. Díky zásahu profesních sdružení a po konzultaci s Ministerstvem pro místní rozvoj (dále MMR) došlo na základě nastolené krizové situace k pozastavení procesu schvalování novely v Senátu ČR, který schválený návrh novely s pozměňovacím návrhem vrátil zpět k projednání do Poslanecké sněmovny. Tímto krokem byla krizová situace s neposkytnutím zákonného pojištění CK proti úpadku alespoň na krátký čas vyřešena. Praktické dopady tohoto legislativního zmatku se však dostavily okamžitě. Vzhledem k tomu, že je problematika novely zákona č. 159/1999 Sb. stále otevřená a zatím s nejasným konečným řešením, není možné garantovat, že se kritická situace nebude opakovat.

---

² PETRÁŠ, R.: *Právo a cestovní ruch*. Praha, 2013, s. 5–9.

³ PALATKOVÁ, M.: *Management cestovních kanceláří a agentur*. Praha, 2013, s. 16.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC PODNIKÁNÍ V OBLASTI ČINNOSTI CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ

Jak bylo v úvodu článku uvedeno, založení a provozování CK a CA ovlivňuje řada právních předpisů. Za obecné zákony, které mají stejný význam pro všechny podnikatelské subjekty, lze označit:

- zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích),
- zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákony, které mají pro provoz CK a CA a obecně pro cestovní ruch podstatnější význam, jsou:

- zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Větší význam připisovaný výše uvedeným zákonům lze chápat z důvodu, že produkt cestovního ruchu, který CK nabízí k prodeji, je většinou složený balíček služeb, méně často se jedná o prodej jednotlivých služeb. Zákon o volném pohybu služeb je tak pro tuto oblast činnosti klíčový – např. v souvislosti s průvodcovskou činností, či dopravními službami. V rámci zákona o ochraně osobních údajů je třeba si uvědomit, že díky smluvním vztahům provozovatelé CK i CA získávají od svých klientů informace osobního charakteru, kromě data narození (mnohdy i rodného čísla) a adresy zákazníci uvádějí také telefonní, nebo e-mailové kontakty. S veškerými těmito informacemi je třeba pracovat velmi obezřetně, neboť jejich zneužití přináší velké sankční postihy.

Ochrana spotřebitele je pro jakýkoli podnikatelský subjekt velmi důležitá a u podniku poskytujícího služby je tato problematika obzvláště citlivá, neboť v rámci specifického charakteru produktu – služeb se řeší především jejich kvalita a rozsah poskytnutí. Po praktických zkušenostech s krachy CK je právě problematika ochrany spotřebitele v cestovním ruchu nejvíce řešena.

Za zásadní zákony týkající se založení a provozu CK a CA můžeme jednoznačně označit:

- zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

ZÁKON Č. 159/1999 SB., O NĚKTERÝCH PODMÍNKÁCH PODNIKÁNÍ A O VÝKONU NĚKTERÝCH ČINNOSTÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU

Jak uvádí Petráš,⁴ zákon č. 159/1999 Sb. „*lze chápat jako speciální prováděcí předpis k živnostenskému zákonu*“. Byť tento zákon stanovuje řadu podmínek

⁴ PETRÁŠ, R.: *Právo a cestovní ruch*. Praha, 2013, s. 75.

k provozování CK a CA, jejich základní vymezení je uvedeno v zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Samotná živnost provozování CK a CA byla v průběhu let několikrát pozměněna, a to z živnosti koncesované na živnost volnou, v případě CA pak na vázanou, až se dospělo zpět k CK jako živnosti koncesované a CA byla zařazena do živnosti volné. K uvolnění podmínek došlo v období roku 1995, kdy probíhala snaha o liberalizaci přístupu k podnikání. Tato liberalizace se záhy nemile promítla v provozu CK, což později vyústilo v tvorbu nového zákona.

Obsah zákona č. 159/1999 Sb. vychází z potřeb legislativního řešení ochrany spotřebitele z období krachů cestovních kanceláří, které nastaly koncem 90. let 20. století. Od roku 1995 v ČR existoval díky sedmi velkým CK, jež na trhu v tom období působily, tzv. *Garanční fond*, který měl zabezpečit finanční prostředky použitelné pro případnou repatriaci klientů, případně finance na nabídku jiného zájezdu v případě krachu pořádající CK. Funkčnost tohoto fondu byla prověřena téměř okamžitě po jeho založení, a to v roce 1997, kdy fond disponoval částkou cca 7 mil. korun a zkrachovala jedna ze zakládajících cestovních kanceláří *Garančního fondu*, největší CK té doby u nás – CK Travela. Jen na pokrytí nákladů spojených s repatriací klientů byla částka fondu jednorázově vyčerpána, což v praxi ukázalo, že pouze tato snaha o ochranu klientů není dostačující.⁵ Tvorba legislativní normy na ochranu klientů CK byla tedy jednoznačně na místě.

Zákon č. 159/1999 Sb. obsahově vychází z evropské směrnice č. 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy. Dle Petráše⁶ měla tvorba a přijetí zákona č. 159/1999 Sb. tři klíčové, navzájem propojené cíle. Za významný cíl se dá považovat přijetí zákona jako proces implementace evropské směrnice č. 90/314/EHS do vnitrostátního práva, neméně důležitým cílem byla již zmiňovaná ochrana spotřebitele a poslední cíl spočíval v dosažení zkvalitnění služeb cestovních kanceláří. Samotný zákon je rozdělen do tří částí. Pro podnikání a provoz cestovní kanceláře je klíčová část první, § 1–§ 11, která zahrnuje problematiku definice zájezdu, určuje, kdo je provozovatel CK a CA, stejně tak určuje povinnosti a oprávněnost činnosti CK a CA. Díky zavedení této legislativní normy došlo k rozlišení provozování cestovní kanceláře a cestovní agentury, což před zavedením tohoto zákona nebylo nikde specifikováno. Byla tak dána jasná povinnost striktního rozlišování těchto dvou podnikatelských aktivit.⁷ V zákoně č. 159/1999 Sb. se dále hovoří o zákazníkovi a o cestovní smlouvě. Cestovní smlouva však byla v novém občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. (účinné od 1. 1. 2014) nazvána smlouvou o zájezdu. V § 10 zákona o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu najdeme i tzv. informační povinnost cestovních kanceláří vůči zákazníkům, která se v podobné formě objevuje i v novém občanském zákoníku.

Zákon č. 159/1999 Sb. se dá chápat také jako prováděcí zákon živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., neboť v Hlavě II § 5 jsou uvedeny podmínky vydání koncese, které jsou zde rozšířeny o podmínky uvedené v živnostenském zákoně. Jedná se o podmínku doložení smlouvy s pojišťovnou o pojištění záruky pro případ úpadku CK, které sta-

⁵ Ministerstvo zase opraňuje garanční fond: článek. *Krachy cestovek* [online]. [cit. 13. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.krachycestovek.cz/clanek/455-ministerstvo-zase-oprajuje-garancni-fond>.

⁶ PETRÁŠ, R.: *Právo a cestovní ruch*. Praha, 2013, s. 92.

⁷ PETRÁŠ, R.: *Právo a cestovní ruch*. Praha, 2013, s. 96.

novuje § 6–§ 8 zákona č. 159/1999 Sb., dále o podnikatelský záměr, čestné prohlášení a prohlášení o předpokládaném datu zahájení činnosti. Právě smlouva s pojišťovnou hraje zásadní roli v požadavcích na vydání koncese, neboť na rozdíl od jiných zemí (jako je např. Německo, nebo Slovensko), česká právní úprava jinou možnost ochrany zákazníka v případě úpadku CK neumožňuje.⁸

ZÁKON Č. 89/2012 SB., OBČANSKÝ ZÁKONÍK

V roce 2014 došlo s účinností nového občanského zákoníku, který má nyní číslo 89/2012 Sb. k radikální změně soukromého práva. Samotný zákoník má více jak 3000 paragrafů a zahrnuje částečně i problematiku, která byla řešena v rámci jiných legislativních norem (např. obchodním zákoníkem, který byl k 1. 1. 2014 zrušen a zčásti nahrazen zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích). Jako unikum občanského zákoníku by se dal charakterizovat oddíl 6 s názvem „Zájezd“, který je v rozmezí § 2521–§ 2549 zaměřen na problematiku provozu cestovní kanceláře a z něho plynoucích povinností vůči zákazníkovi. Obecně by se dalo konstatovat, že tento oddíl občanského zákoníku slouží ke zvýšení ochrany spotřebitele při provozování CK. Z pohledu spotřebitele je to určitě dobře, neboť se tímto posilují jeho práva, ze strany provozovatelů CK je pohled již méně radostný. Z praktického hlediska obsahuje tato část zákona většinou obecně platné zvyklosti, tedy povinnosti, které automaticky vyplývají z činnosti CK, rozdíl je v tom, že většina těchto procesů v minulosti nebyla nikde legislativně podchycena a pokud v rámci provozu CK nebyly dodržovány, nehrozilo provozovateli téměř žádné sankční postížení. S ohledem na praxi lze konstatovat, že plnění většiny v zákoně uvedených nařízení není pro „zdravé“ a „férové“ fungující CK problém dodržet, je zde však několik paragrafů, které provozovatelům přece jenom problémy přinášejí a jejichž řešení končí až soudním jednáním.

Mezi novinky můžeme zařadit skutečnost, že smlouva o zájezdu nemusí mít písemný charakter, nově ale musí CK zákazníkovi dle §2525–§ 2529 poslat tzv. „*potvrzení o zájezdu*“, které má zákonem stanovený obsah. Toto potvrzení již musí mít písemný charakter.

Poměrně problematický z pohledu provozu CK je § 2535, který souvisí se zrušením zájezdu ze strany pořadatele a z toho plynoucích sankčních povinností – penále vůči zákazníkovi.

Nejvíce problémů však pravděpodobně přinesl § 2543, který kromě majetkové újmy řeší i tzv. nemajetkovou újmu, neboli „újmu za narušení dovolené“. Byť pro přiznání clientských nároků této „*nemateriální újmy*“ musí být splněno několik podmínek, klienti CK tohoto paragrafu využívají a snaží se reklamovat záležitosti, které s tímto paragrafem nesouvisí, což již několikrát vyústilo k řešení situace zmiňovanou soudní cestou.

K uvedeným zásadním právním normám týkajícím se založení a provozu CK a CA, s přihlédnutím k dalším souvisejícím zákonům, lze konstatovat, že momentálně dochází k jisté dualitě některých zásadních nařízení týkajících se např. definice pojmu „*zájezd*“, vymezení pojmu cestovní kancelář (v novém občanském zákoníku je místo označení

⁸ PETRÁŠ, R.: *Právo a cestovní ruch*. Praha, 2013, s. 98.

„cestovní kancelář“ uvedeno označení „pořadatel zájezdu“), nebo změny názvu „cestovní smlouvy“ na „smlouvu o zájezdu“. Nový občanský zákoník se terminologií snaží více přiblížit legislativním normám EU, také předložená novela zákona č. 159/1999 Sb. upravuje některé pojmy a sjednocuje terminologii mezi směrnicí EU a občanským zákoníkem. Vzhledem k procesům, které se však dějí v souvislosti se schvalováním novely profesního zákona č. 159/1999 Sb. a v souvislosti se situací s novou směrnicí EU „o souborných cestovních službách a cestách s asistovanou přípravou“ je velmi pravděpodobné, že soulad a jednotnost mezi výše uvedenými zákony zatím panovat nebude.

CÍL, MATERIÁL A METODIKA ZKOUMÁNÍ

Cílem článku je analýza procesu tvorby a jednání spojených s tvorbou návrhu novely zákona č. 159/1999 Sb., které vyvrcholilo přijetím předložené novely Poslaneckou sněmovnou parlamentu ČR a prezentace praktických dopadů na provoz cestovních kanceláří na území ČR. Analýza bude provedena na základě rešerší odborných článků, jednání pracovních skupin, prohlášení profesních sdružení a diskusí v Parlamentu ČR. Praktický dopad přijetí novely zákona č. 159/1999 Sb. bude stanoven na základě terénního šetření studentů Vysoké školy polytechnické Jihlava v rámci předmětu Management cestovních kanceláří, který proběhl na podzim roku 2014 a spočíval v šetření mezi CK na území ČR, kde jednou ze sledovaných oblastí byla i délka platnosti pojistné smlouvy u pojištění cestovních kanceláří proti úpadku.

VÝSLEDKY A DISKUSE

PROCES TVORBY NOVÝCH A NOVELIZOVANÝCH ZÁKONŮ V PODNIKÁNÍ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ

Tvorba nových zákonů či novel by měla probíhat v rámci diskuse jak odborníků na právo, tak především odborníků v oblasti, pro kterou je právní úprava vytvářena. Jako jednu z příčin problémů, které se často po schválení novel a nových zákonů vyskytují, se uvádí také skutečnost, že ČR v rámci svého členství v EU musí zákony EU implementovat do svých právních předpisů. Nařízení a směrnice EU většinou vycházejí z právní úpravy zakládajících členů EU a díky tomu je implementace těchto nařízení do tuzemského práva problematická.

SMĚRNICE Č. 90/314/EHS, O SOUBORNÝCH SLUŽBÁCH PRO CESTY, POBYTY A ZÁJEZDY

Pokud setrváme u problematiky podnikání v oblasti cestovních kanceláří a agentur, z evropského pohledu ji upravuje směrnice č. 90/314/EHS, o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy. Tato směrnice vznikala v období 80. let minulého století na základě průzkumu spokojenosti spotřebitelů se zájezdy, kde byly shledány

velké rozdíly v úrovni spokojenosti.⁹ Evropská komise při svém šetření shledala i značné rozdíly v legislativním zabezpečení týkajícím se organizování a prodeje zájezdů. Samotná směrnice vešla v platnost až 13. 6. 1990. Když v roce 1997 nastala v ČR krizová situace s krachy CK, stala se evropská směrnice podkladem tvorby zákona č. 159/1999 Sb., který měl přispět k větší ochraně spotřebitele. Díky vývojovým trendům v cestovním ruchu, který je velmi dynamickým odvětvím ekonomiky, dospěla v roce 2009 Evropská komise k závěru, že bude nutné směrnicí vydanou v roce 1990 novelizovat. První návrh novely směrnice nazvané „*směrnice o souborných cestovních službách a cestách s asistovanou přípravou*“ byl Evropskou komisí publikován v červenci 2013, nyní směrnice prochází řádným legislativním procesem a do dnešního dne nebylo vydáno konečné rozhodnutí o jejím přijetí.¹⁰ Změny v připravované směrnici jsou velmi rozsáhlé a již nyní se počítá s tím, že implementace jejich jednotlivých částí do české legislativy nebude jednoduchá.

ZÁKON Č. 159/1999 SB., O NĚKTERÝCH PODMÍNKÁCH PODNIKÁNÍ
A O VÝKONU NĚKTERÝCH ČINNOSTÍ V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU

Stejně jako se pracuje na novele evropské směrnice, došlo i od doby přijetí zákona č. 159/1999 Sb. k jeho novelizaci, která byla provedena již sedmkrát.¹¹ Poměrně zásadní návrh novely byl předložen v roce 2013, kde jejím předmětem bylo sjednocení terminologie s tehdy připravovaným občanským zákoníkem, další navrhované změny souvisely s úpravou živnostenského zákona.¹² Dále bylo do novely vloženo rozšíření informační povinnosti CK a pojišťoven, nově byly uvedeny i změny státního dohledu a ustanovena úprava správních deliktů. Předložená novela ukládá větší informační povinnost CK vůči pojišťovně, i CK a pojišťovně vůči MMR. V praxi to znamená povinné vedení evidence tržeb za prodané zájezdy a dárkové poukazy. Pokud dojde k navýšení tržeb nad plánovaný limit, budou CK nuceny navýšit i pojistnou částku. Navýšení tržeb v souvislosti s navýšením pojistné částky je logické nařízení, u kterého lze předpokládat, že pojišťovny tuto podmínku uváděly a uvádějí v podmínkách pojistných smluv pojištění proti úpadku CK. Jako praktický příklad se dá uvést pojišťovna UNI-ON, která v pojistné smlouvě s CK VŠP Jihlava má uvedeno v článku VII „*Povinnosti pojištěného*“ v bodě c) že „*pokud dojde ke změnám údajů, které byly podkladem pro uzavření pojistné smlouvy, má CK povinnost do 10 dnů o těchto změnách informovat pojišťovnu. Pojištěný je také povinen sledovat dostatečnost limitu pojistného plnění a v případě, že s ohledem na reálný prodej zájezdů se pojistný limit naplní do výše 90 %, je pojištěný povinen o této skutečnosti do 10 dnů informovat pojišťovnu a požádat o navýšení pojistného limitu.*“ Za nedodržení tohoto nařízení může pojišťovna bez udání důvodu smlouvu okamžitě vypovědět.¹³ Z tohoto praktického příkladu jasně vyplývá nezbytnost informační povinnosti CK vůči pojišťovně. Problematičnost v zavedení větší

⁹ HAVLÍČKOVÁ, K. – KRÁLOVÁ, R.: *Cestovní právo*. Praha, 2015, s. 19.

¹⁰ HAVLÍČKOVÁ, K. – KRÁLOVÁ, R.: *Cestovní právo*. Praha, 2015, s. 25.

¹¹ PETRÁŠ, R.: *Právo a cestovní ruch*. Praha, 2013, s. 91.

¹² HAVLÍČKOVÁ, K. – KRÁLOVÁ, R.: *Cestovní právo*. Praha, 2015, s. 121.

¹³ *Pojistná smlouva: Pojištění úpadku CK VŠPJ*. č. 11 6 2866. 2014.

informovanosti lze spatřovat v evidenci a kontrole evidence, neboť pojišťovny argumentovaly nedostatečným počtem zaměstnanců, kteří by kontrolu prováděli. Informační povinnost CK vůči pojišťovnám by měla sloužit také k větší odpovědnosti pojišťoven při stanovení správné výše pojistné částky u pojištění CK proti úpadku, aby se do budoucna zabránilo problému tzv. podpojištění CK. Možná právě v této přímo nevyčleněné odpovědnosti viděly a vidí pojišťovny problém, neboť pojištění proti úpadku je pro pojišťovnu klasickým pojistným produktem a snahou každého podnikatele je prodat co nejvíce produktů.

Největší maratón diskusí v rámci předložené novely zákona č. 159/1999 Sb. vyvolal obsah § 6–§ 8 týkající se pojištění proti úpadku CK. V návrhu novely zůstalo uvedeno, že CK má povinnost sjednat si pojištění ve výši limitu min. 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů, ovšem za předpokladu, že by limit byl nízký, byly do zákona vloženy tzv. „*minimální limity pojistného plnění*“, a to ve výši 1 mil. Kč pro CK, které „*organizují, nabízejí a prodávají pouze zájezdy, jejichž součástí není letecká nebo námořní lodní doprava*“ a limit 4 mil. Kč v případě, že „*cestovní kancelář organizuje, nabízí a prodává zájezdy, jejichž součástí je letecká nebo námořní lodní doprava*“.¹⁴ Z diskusí, které proběhly v rámci profesních sdružení i mezi provozovateli CK jednoznačně vyplynulo, že zavedení těchto limitů mnoho neřeší a spíše je to nástroj, jak znemožnit podnikání malým CK, kterých je na trhu většina. Menší CK nemusí dosahovat potřebné výše tržeb, protože nemusí pořádat velké množství zájezdů, nebo ceny těchto zájezdů nejsou vysoké, a přesto by musely být pojištěny na zákonem stanovený minimální limit. Dle Pachrové¹⁵ by v případě zavedení těchto limitů došlo k porušení rovných podmínek v podnikání CK. Dle vyjádření zástupců pojišťoven Generali a UNION se díky velikosti podnikatelských subjektů na trhu v zákoně ponechaný limit min. 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů jeví jako zbytečný. Z jednání prezidia AČČKA vyplynulo, že ani snížení limitů situaci neřeší, pouze by jejich zavedením byl postižen menší počet podnikatelských subjektů.¹⁶ Jistá výhoda předložené novely spočívala v tom, že bylo navrženo zrušení povinné spoluúčasti CK při plnění z pojistné události, která je uvedena v § 8 odst. 5, a to v rozsahu min. 2 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. V návrhu bylo ponecháno na rozhodnutí pojišťovně, zda se subjekt bude spolupodílet či nikoliv, spolupodílnictví však nelze ujednat k tíži zákazníka. Návrh novely zveřejněný v období 2012–2013 obsahoval ještě další úpravy, které byly diskutovány, problematika pojištění však byla klíčová a budila největší vlnu nevole. Návrh novely prošel prvním čtením Poslanecké sněmovny dle sněmovního tisku č. 1042, v důsledku pádu vlády však bylo schvalování novely pozastaveno a došlo na další kola jednání týkajících se změn předložené novely. Nový návrh novely byl Poslanecké sněmovně předložen opět v červenci 2014.¹⁷ Dle usnesení Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj bylo jednání o novele zákona v listopadu 2014 opět zastaveno.¹⁸

¹⁴ Sněmovní tisk 276/0, část č. 1/6 Novela zákona o podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu – EU.

¹⁵ PACHROVÁ, S.: Novelizace zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů. *Logos Polytechnikos*, 2013, roč. 4, č. 2, s. 20.

¹⁶ Zápis ze zasedání prezidia AČČKA ze dne 9. 1. 2013. Stanovisko AČČKA k předložené dílčí novele.

¹⁷ HAVLÍČKOVÁ, K. – KRÁLOVÁ, R.: *Cestovní právo*. Praha, 2015, s. 120.

¹⁸ Sněmovní tisk 276/1, část č. 1/2, Usnesení VSR k tisku 276/0.

Dle usnesení sněmovních výborů bylo v červnu 2015 doporučeno Poslanecké sněmovně projednat a schválit pozměněný návrh novely zákona č. 159/1999 Sb. Změny provedené v novém návrhu spočívaly např. ve vyjmutí povinných minimálních limitů pojistného plnění a nově byla do zákona vložena možnost jiné ochrany klienta proti úpadku CK, a sice „bankovní záruka“. Co rozpoutalo další kolo bouřlivých diskusí, byla poslední věta § 8 odstavce 2, kde bylo uvedeno, že „limit pojistného plnění musí být ujednan tak, aby v případě pojistné události, kterou je úpadek cestovní kanceláře, byly uspokojeny všechny nároky zákazníků vyplývající z § 6“.¹⁹ Toto ustanovení odmítly akceptovat pojišťovny, které argumentovaly tím, že v podstatě díky tomuto nařízení dojde k tzv. „bezlimitnímu“ plnění pojistných událostí, což v zásadách pojišťovnictví není možné. V zápisu z jednání Výboru pro veřejnou zprávu č. 27 ze září 2015 je jasně uveden postoj pojišťoven a bank k nastolené situaci, který ovlivnilo také rozhodnutí Ústavního soudu v případech odškodnění klientů zkrachovalých CK. Poslankyně Berdychová prezentuje stanovisko pojišťoven, že „pokud budou přijaty pozměňovací návrhy, nebudou pojišťovny uzavírat pojistné smlouvy“. Poslankyně Fišerová dále dodala, že „při podmínkách, které by nastaly, by došlo k tomu, že by 50 % CK skončilo“ a uvedla také, že v zahraničí nejlépe funguje ochrana CK prostřednictvím garančního fondu. Jednání se účastnil zástupce České asociace pojišťoven (dále ČAP), jehož stanovisko znělo, že „ČR nevytvořila garanční fond a přesouvá tento problém zcela na pojišťovny a banky. Přijetí neohraničeného rizika je v rozporu s povinnostmi pojišťoven postupovat obezřetně s péčí řádného hospodáře. Po přijetí návrhu některé pojišťovny odejdou z trhu a nebudou pojišťovat CK.“ Zástupce české bankovní asociace (dále ČBA) Handlíček sdělil, že „ČBA zaujímá totožné stanovisko jako ČAP. Zákon tak, jak je navržen, počítá s alternativou neomezeného pojištění bankovní záruky – *problematika sjednání bankovní záruky. Banky nebudou mít zájem uzavírat pojistné smlouvy s CK. Hledisko obezřetnosti – dohledová činnost ČNB – jestli je vůbec přípustné pro banky, takovéto neomezené záruky poskytovat.*“ Pavlásková jako zástupce MMR k celé situaci uvedla, že se o návrhu novely hovoří jako o tzv. „malé novele“, protože v rámci připravované nové směrnice EU, která bude muset být implementována do roku 2018, bude nutná další změna zákona č. 159/1999 Sb. Uvedla také, že v novele evropské směrnice se ukládá povinnost 100% krytí z pojistných událostí, uvedla také, že se bude pracovat na tvorbě garančního (profesního) fondu, který by měl být do doby „velké implementace“ dořešen. Poslanec Bendl se k celé situaci vyjádřil ve smyslu řešení dané problematiky v předstihu, což by mohlo znevýhodňovat český trh oproti evropskému.²⁰ I přes výše uvedenou diskusi, bylo výborem vydáno doporučení k hlasování ve třetím čtení.

PROFESNÍ SDRUŽENÍ A NOVELA ZÁKONA Č. 159/1999 SB.

Jednání o novele zákona č. 159/1999 Sb. probíhalo i v rámci profesních sdružení zástupců CK. Ze zpravodaje ACK z období 9/2014²¹ vyplývá, že proběhlo jednání Podvýboru pro cestovní ruch Parlamentu ČR, a to za účasti Asociace českých

¹⁹ Sněmovní tisk 276/2, část č. 1/2 Usnesení HV k tisku 276/0.

²⁰ Zápis z jednání VSR č. 27 (2. až 4. září 2015).

²¹ Zpravodaj ACK 9/2014 ze dne 18. 9. 2014.

cestovních kanceláří (dále ACK), Asociace českých cestovních kanceláří a agentur (dále ACČKA), zástupců MMR a ČAPu, kdy zástupci profesních organizací vysvětlovali a zdůvodňovali poslancům své postoje a připomínky k navrhované novele zákona. Závěrečná dohoda z jednání vyzněla ve smyslu přípravy pozměňovacích návrhů v souladu s proběhlou diskusí a jejich přípravy pro druhé čtení. Ve zpravodaji č. 11/2014²² uvádí ACK, že vládní návrh novely prošel dne 29. 10. 2015 prvním čtením sněmovny a byl přikázán k projednání Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj a hospodářskému výboru. V rámci jednání těchto výboru byl zaslán dopis předsedy ACK s výzvou na zohlednění již dříve projednaných připomínek.

Dle zpravodaje ACK z února 2015²³ došlo k zamítavému postoji ČAPu k navrhované novele zákona č. 159/1999 Sb. s tím, že bude připraveno přepracované znění. V únoru 2015 také proběhla ve spolupráci s odborným časopisem COT business pracovní snídani věnovaná tématu novely zákona č. 159/1999 Sb. Tohoto setkání se účastnili zástupci pojišťoven, profesních asociací CK a také zástupci z řad právníků. V rámci diskuse bylo uvedeno, že v ČR patří nastavení záruky pro případ úpadku CK k nejpřísnějším v Evropě. Již v lednu 2015 uveřejnil časopis COT business článek, v němž bylo prostřednictvím Marcely Kotyrové zveřejněno stanovisko ČAPu, kde se v článku uvádí, že *„takováto právní úprava je dle pojišťoven nepřijatelná, protože základní právní povinnost pojišťoven dle zákona je mimo jiné povinnost postupovat s odbornou péčí a obezřetně a způsobem, který neohrožuje její stabilitu.“* Korytová pak uvedla, že *„přijetí neomezeného závazku pojišťovny v rámci pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře takovým postupem rozhodně není možné a pojišťovna by se tak vystavovala riziku postihu ze strany ČNB.“*²⁴

Dle zápisu Zpravodaje ACK č. 6/2015²⁵ vyplývá, že postoj pojišťoven ani po provedených změnách navrhované novely nebyl změněn a tudíž hrozí reálné nebezpečí, že pojišťovny opravdu nebudou za stanovených podmínek pojištění záruky poskytovat. Na základě tohoto se předseda ACK obrátil na ministryni pro místní rozvoj s naléhavou žádostí na přípravu případného řešení avizované krizové situace. Na počátku září 2015 proběhla opět intenzivní jednání ACK s poslanci ohledně již faktického ohrožení CK na českém trhu. V tomto období již začalo docházet k situacím, kdy pojišťovny odmítaly prodlužovat, případně vystavovat nové smlouvy na pojištění CK proti úpadku. Situace však dle zápisu ve zpravodaji ACK č. 9/2015²⁶ nebyla ze strany poslanců brána vážně.

V den projednávání novely prohlásil poslanec Tomio Okamura v Poslanecké sněmovně následující: *„Máme 100 členských cestovních kanceláří do dvou zaměstnanců, 86, které mají 2 až 10 zaměstnanců a 16, které jsou ty největší. Ani jedna cestovní kancelář nemá informaci ani nám neřekla sama od sebe, že by ji někdo neměl pojišťovat. Všechno probíhá úplně bez problémů. Dokonce pojišťovny se nás pouze ptají – těch pojišťoven je asi šest, které pojišťují cestovní kanceláře – zdali budou CK nadále*

²² Zpravodaj ACK 11/2014 ze dne 11. 11. 2014.

²³ Zpravodaj ACK 2/2015 ze dne 11. 2. 2015.

²⁴ COT business. Pojišťovny stále odmítají návrh novely zákona 159/1999 Sb. ICOT [online]. [cit. 13. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.icot.cz/pojistovny-stale-odmitaji-navrh-novely-zakona-159-1999-sb/>.

²⁵ Zpravodaj ACK 6/2015 ze dne 1. 7. 2015.

²⁶ Zpravodaj ACK 9/2015 ze dne 30. 9. 2015.

*ochotny například skládat smluvní spoluúčast, to problém není, dokonce vznikají nové cestovní kanceláře, ty jsou normálně pojišťovány.*²⁷ V souvislosti s vyjádřením Petra Bendla na jednání poslaneckého výboru je nutno uvést také jeho myšlenku pronesenou v Poslanecké sněmovně dne 16. 9. 2015: „*Myslím si, že vládní návrh ve spolupráci s Tomio Okamurou slouží k tomu, abychom ještě těsně předtím, než Evropská unie stanoví jednotná pravidla pro všechny cestovní kanceláře, zkomplikovali život cestovnímu ruchu a vyčistili jsme prostě, co jenom trošku půjde, aby ti, co na trhu zůstanou, měli víc prostoru.*“²⁸ Zajímavý je také úvod proslovu ministryně MMR Karly Šlechtové, která uvedla mimo jiné i to, že se zatím „*jedná o dílčí novelu zákona, která reflektuje pouze nejaktuálnější diskutovaná ustanovení tohoto zákona. Zásadnější revizi zákona si vyžádá přijetí nové evropské směrnice o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách.*“²⁹

Vzhledem k neudržitelosti situace vydalo ACK dne 15. 9. 2015 stanovisko s názvem „*Přímé ohrožení cestovních kanceláří a jejich klientů*“, v jehož závěru uvedlo, že novela zákona (§ 7 a § 8) přinese negativa pro klienty, pro podnikatele a stát, rozkolísá legislativu i trh, byť v praxi nic neřeší, neboť ochrana klienta je legislativně řešena dostatečně již nyní. Celá situace dospěla až k rozkolu profesních asociací, a to z důvodu konání schůzky na MMR, která se uskutečnila 21. 9. 2015, protože se jí účastnili pouze zástupci ACČKA, vedení ACK bylo sděleno, že je tato schůzka zrušena. Závěrečná fáze řešení situace se zatím nedostavila, rozkol asociací byl momentálně zažehnán sepsáním nového návrhu znění problematického § 8 odstavce 2, kde došlo k formulaci „*Pojišťovna je povinna uspokojit nároky zákazníků vyplývající z § 6 až do výše sjednaného limitu pojistného plnění*“. Tato změna byla asociacemi CK společně s MMR předložena do Senátu ČR, který Poslaneckou sněmovnou schválený návrh novely zákona č. 159/1999 Sb. vrátil zpět k projednání do Poslanecké sněmovny.

PRAKTICKÉ DOPADY PROCESU TVORBY A SCHVALOVÁNÍ NOVELY ZÁKONA Č. 159/1999 SB. NA ČINNOST CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ

Podnikání v oblasti cestovních kanceláří je v České republice spíše doménou menších a středních podniků, výjimku tvoří několik málo cestovních kanceláří jako např. EXIM TOURS, CK ALEXANDRIA, FIRO TOUR, ESO TRAVEL a několik dalších, které bychom mohli charakterizovat jako velké a stabilní hráče na poli cestovních kanceláří mnohdy i s mezinárodním působením. Na českém trhu se dle Registru ekonomických subjektů ČSÚ k 30. 9. 2015 v sekci „N“ 79,1 což je označení pro ces-

²⁷ OKAMURA, Tomio: Stenoprotokoly. *Poslanecká sněmovna parlamentu ČR: Jednání 31. schůze PČ, PS* [online]. [cit. 13. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/031schuz/s031065.htm#r4>.

²⁸ BENDL, Petr: Stenoprotokoly. *Poslanecká sněmovna parlamentu ČR: Jednání 31. schůze PČ, PS* [online]. [cit. 13. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/031schuz/s031068.htm#r6>.

²⁹ ŠLECHTOVÁ, Karla: Stenoprotokoly. *Poslanecká sněmovna parlamentu ČR: Jednání 31. schůze PČ, PS* [online]. [cit. 13. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/031schuz/s031064.htm#r1>.

tovní kanceláře a agentury vyskytuje více jak 8500 subjektů.³⁰ Vzhledem k informacím Ministerstva pro místní rozvoj, kdy bylo k 31. 12. 2012 v ČR registrováno 1 092 subjektů cestovních kanceláří a k 31. 12. 2013 bylo registrováno 1018 subjektů cestovních kanceláří, což činí meziroční pokles o necelých 7 %, ³¹ se dá předpokládat, že v roce 2015 se množství počtu registrovaných subjektů cestovních kanceláří pohybuje ve výši 1100 subjektů a zbývající z uvedeného počtu 8500 subjektů budou cestovní agentury. Polovina září roku 2015 velké množství těchto subjektů uvedla do období existenční nejistoty, která ohrožovala nejen samotné cestovní kanceláře, ale i agentury, které jsou většinou zprostředkovateli prodeje produktů CK a pokud by tyto nebyly, škála produktů a rozsah činností cestovních agentur by byly značně omezeny, což by postupně vedlo k ukončení jejich činnosti.

Studenti Vysoké školy polytechnické Jihlava provedli v rámci předmětu Management cestovních kanceláří v období podzimu 2014 tzv. monitoring CK na území jednotlivých krajů ČR. Jedním ze sledovaných údajů byla i délka platnosti a termín ukončení pojistných smluv pojištění CK proti úpadku jednotlivých CK. Posouzení praktických dopadů procesu novely zákona 159/1999 Sb. bylo provedeno na vzorku 717 CK působících na celém území ČR. Za předpokladu, že je momentálně na trhu okolo 1100 CK se

Tabulka 1: CK s pojištěním končícím v období září – prosinec 2015

Kraj	Počet CK
Jihočeský	0
Jihomoravský	8
Karlovarský	0
Královéhradecký	7
Liberecký	1
Moravskoslezský	12
Olomoucký	4
Pardubický	0
Plzeňský	4
Praha	17
Středočeský	3
Ústecký	0
Vysočina	5
Zlínský	6
Celkem CK	67

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015.

³⁰ Ministerstvo obchodu a průmyslu [online]. [cit. 13. 11. 2015]. Dostupné z: <http://www.socr.cz/file/3293/RES%20k%2030.9.15.pdf>.

³¹ VORÍŠKOVÁ, Romana: MMR. Žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, č.j. 36157/2014 [online]. 2014 [cit. 5. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/a72d199b-5cc3-4484-83eb-a01e7b3109cc/C-j-36157-2014-ze-dne-17-10-2014.pdf?ext=.pdf>.

jedná o vzorek více jak 65 % všech CK. K vyhodnocení možného praktického dopadu na provoz CK se zohlednilo období září – prosinec 2015, neboť právě v tomto období situace gradovala a pojišťovny přestaly obnovovat, prodlužovat, či vydávat nové pojistky proti úpadku CK. V rámci monitoringu se dospělo ke zjištěním uvedeným v Tabulce 1.

Tabulka 1 udává počet CK, jejichž pojistná smlouva končila ve sledovaném období podzimu 2015, jedná se celkem o 67 CK. Největší počet těchto CK se nacházel v Praze a dále pak v Moravskoslezském kraji. Tyto CK by se daly označit jako kriticky ohrožené, neboť se dá důvodně předpokládat, že mnohé z nich se dostaly do situace, že jim pojišťovny nové smlouvy pojištění záruky pro případ úpadku ze dne na den neprodloužily, či nevystavily nové. Nedá se předpokládat, že by tyto CK na nastalou situaci byly připraveny, neboť s tak razantním krokem ze strany pojišťoven opravdu nikdo nepočítal.

Tabulka 2: CK s pojištěním na dobu neurčitou (v říjnu 2014)

Kraj	Počet CK
Jihočeský	9
Jihomoravský	14
Karlovarský	2
Královéhradecký	9
Liberecký	3
Moravskoslezský	3
Olomoucký	4
Pardubický	0
Plzeňský	6
Praha	28
Středočeský	12
Ústecký	11
Vysočina	5
Zlínský	3
Celkem CK	109

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015.

O mnoho lépe na tom nebyly ani CK, které byly vlastníky smlouvy na dobu neurčitou. Těchto CK bylo ve sledovaném období celkem 109, nejvíce jich bylo zastoupeno v Praze, Jihomoravském, Středočeském a Ústeckém kraji. Některé tímto způsobem pojištěné CK obdržely od svých pojišťoven výpovědi smluv o pojištění záruky pro případ úpadku. Oproti pojistné smlouvě na dobu určitou, která končí uplynutím doby, výpověď smlouvy na dobu neurčitou zahrnuje určitou výpovědní lhůtu. V této lhůtě se přece jenom dotčené CK mohly na nastalou situaci připravit.

Tabulka 3: CK s končícím pojištěním v období září – prosinec 2014

Kraj	Počet CK
Jihočeský	14
Jihomoravský	25
Karlovarský	8
Královéhradecký	5
Liberecký	15
Moravskoslezský	31
Olomoucký	16
Pardubický	11
Plzeňský	3
Praha	57
Středočeský	23
Ústecký	11
Vysočina	17
Zlínský	11
Celkem CK	247

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015.

Tabulka 1 zahrnuje počet CK, jimž dle šetření končila pojistná smlouva ve sledovaném období podzimu 2015. Vzhledem k tomu, že monitoring byl proveden na podzim roku 2014, byla vytvořena ještě Tabulka 3, která zobrazuje množství CK, kterým v období září – prosince 2014 končilo pojištění proti úpadku CK na dobu určitou. Z níže uvedeného se dá předpokládat, že tomuto množství CK v monitorovaném období byla smlouva opět vystavena, a to na délku jednoho roku, což je běžná délka trvání tohoto pojištění u smluv na dobu určitou. Tento předpoklad by znamenal, že se krizová situace podzimu 2015 nedotýkala pouze v Tabulce 1 uvedených 67 CK, ale ohrožovala minimálně dalších 247 subjektů po celém území ČR (viz Tabulka 3).

ZÁVĚR

V celkovém shrnutí můžeme konstatovat, že z monitorovaného vzorku 717 CK se do prokazatelného přímého ohrožení dostalo 67 CK, jež měly smlouvy na dobu určitou končící v září – prosinci 2015 a dalších 109, které byť disponovaly smlouvou o pojištění záruky CK pro případ úpadku na dobu neurčitou, mohly obdržet od pojišťovny výpověď této smlouvy. Tyto CK měly k dispozici alespoň čas výpovědní lhůty, aby se na nastalou situaci mohly připravit. Na základě výsledků šetření se dá však předpokládat, že celkový počet CK, kterých se situace s odmítáním poskytnutí pojištění proti krachu CK ze strany pojišťoven mohla dotknout, bylo daleko víc.

Být provozovatelem, či majitelem CK a CA není z pohledu práva věci jednoduchou. Podniky cestovního ruchu patří spíše do kategorie malých až středně velkých, kde se o chod podniku starají většinou sami provozovatelé, nebo majitelé s hrstkou zaměstnanců. Legislativní problematika díky své spletitosti, nejednotnosti a hlavně neustálým změnám přestává být pro majitele a provozovatele CK a CA srozumitelná. Věnování se tomuto tématu některé CK a CA považují za ztrátu času, obzvláště pak v situaci, kdy zlepšování podmínek není vyrovnané, ale spíše než k provozovateli směřuje jednostranně k zákazníkovi.

Díky legislativním šarádám, které probíhají v rámci předkládání a schvalování novely zákona č. 159/1999 Sb., se provozovatelé a majitelé řady CK dostali na podzim roku 2015 do situace, kdy někteří z nich byli nuceni v důsledku nekvalitně připravené novely legislativní normy ukončit ze dne na den svoji činnost.

Osudy těchto podnikatelů ovlivnili především poslanci Parlamentu ČR a také MMR. Je třeba si uvědomit, že tato kritická situace se týká nejen stovky podniků, ale stovek, tisíců a možná i desetitisíců zaměstnanců a zákazníků, jejichž osud momentálně leží v rukou Poslanecké sněmovny. Bylo by dobré, aby si odpovědné osoby uvědomily, že tyto stovky firem jsou nezanedbatelným ekonomickým přínosem země, který by v případě znemožnění pokračování činnosti cestovních kanceláří byl pro ekonomiku České republiky velkou ztrátou. Také pojišťovny by si měly uvědomit svoji roli a měly by prodávat produkt pojištění CK proti úpadku na základě kvality odběratele a nikoliv kvantity. Produkt pojištění CK proti úpadku by měl být chápán jako specifický produkt, který není určen široké řadě zákazníků.

Ve hře je nejen velké množství finančních prostředků a osob, ale především velká zodpovědnost. Je nesmírně důležité, aby byl jasně definován podíl odpovědnosti za podnikání CK a CA v České republice, a to jak směrem k CK a CA, tak k pojišťovnám i vládě.

Poznámka: Článek byl zpracován v listopadu 2015 v době mimořádně složité právní i faktické situace (mj. krize českých cestovních kanceláří vzniklá v průběhu novelizace zákona č. 159/1999 Sb.), kterou pozoruhodně ilustruje, takže byl ponechán po dohodě s autorkami v původní podobě a nezachycuje již další právní vývoj.

Ing. Martina Doležalová
Ekonomická univerzita v Bratislavě
Obchodná fakulta
DolezalovaMartina@seznam.cz

RNDr. Mgr. Stanislava Pachrová, Ph.D.
Vysoká škola polytechnická Jihlava
stanislava.pachrova@vspj.cz